

Одеський національний медичний університет
Факультет медичний, міжнародний
Кафедра офтальмології

Силабус курсу
ПЛАСТИЧНА ТА РЕКОНСТРУКТИВНА ХІРУРГІЯ
В ОФТАЛЬМОЛОГІЇ

Обсяг	4 кредити / 120 годин
Семестр, рік навчання	IV семестр, 2 рік навчання
Дні, час, місце	Згідно з розкладом в аудиторіях кафедри офтальмології: вул. Ольгіївська, 4; Французький бульвар 49/51.
Викладач (-і)	Венгер Людмила Віленівна, д.мед. н., професор, завідувач кафедри офтальмології Коновалова Наталія Валеріївна, д.мед.н., ст. наук. співр., доцент кафедри офтальмології
Контактний телефон	+380507775529 +380676635779
E-mail	lyudmyla.venger@onmedu.edu.ua kvnkonovalova@gmail.com
Робоче місце	Кабінет завідувача кафедри офтальмології, вул. Ольгіївська, 4. Кімната викладачів, Французький бульвар 49/51.
Консультації	<i>Очні консультації:</i> четвер – з 13.00 до 15.00; п'ятниця – з 9.00 до 13.00. <i>Онлайн консультації:</i> четвер – з 13.00 до 15.00; п'ятниця – з 9.00 до 13.00. <i>Microsoft Teams</i> або через <i>Telegram/Viber</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація з аспірантами здійснюється через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація з аспірантами буде здійснюватися за допомогою E-mail та програм: Microsoft Teams, Moodle, Telegram та Viber.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поглиблене вивчення питань пластичної та реконструктивної хірургії в офтальмології, головним завданням є підготовка аспіранта, який після засвоєння основних питань теорії й практики всіх розділів офтальмології, вивчає ази пластичної та реконструктивної хірургії очного яблука та його придатків, починаючи від пластики повік, закінчуючи складними реконструктивними операціями на оболонках ока.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі)

Вивчення навчальної дисципліни «Пластична та реконструктивна хірургія в офтальмології» базується на попередніх (забезпечуючих) дисциплінах (студ. курс): ґрунтується на поглибленому вивченні аспірантами нормальної анатомії, гістології, цитології та ембріології, оперативної хірургії та топографічної анатомії, патологічної анатомії, офтальмології, отоларингології, хірургічної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами; спрямована на поглиблення знань з основних методик проведення пластичних та реконструктивних операцій на різних ділянках орбіти, очного яблука, ведення раннього та пізнього післяопераційних періодів; сприяє більш глибокому вивченню аспірантами щелепно-лицевої хірургії, що передбачає інтеграцію викладання з цією дисципліною та формування умінь застосовувати знання з офтальмології в професійній діяльності.

Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Пластична та реконструктивна хірургія в офтальмології» є підготовка висококваліфікованих фахівців, які є здатними компетентно розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницької інноваційної діяльності при плануванні та виконанні власних досліджень, формування і розвиток їх компетенції відповідно до професійних стандартів; набуття кожним здобувачем теоретичних знань та практичних навичок щодо основних питань пов'язаних з наданням допомоги пацієнтам з вродженими, віковими та посттравматичними дефектами органа зору та його придатків.

Завдання дисципліни:

- здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з офтальмології;
- відпрацювання навичок та вмінь проведення аналізу результатів офтальмологічних досліджень;
- проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в офтальмології, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;
- оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності;
- оволодіти вмінням організації та проведення навчальних занять;
- здобуття навичок та вмінь навчально-методичної та виховної роботи;
- набути навички застосування сучасних інформаційних технологій при викладанні офтальмології.

Очікувані результати

За результатами вивчення дисципліни аспіранти повинні

знати:

- цілі та задачі дисципліни на сучасному етапі. Історію та етапи розвитку вітчизняної пластичної та реконструктивної офтальмохірургії. Історію одеської школи пластичної хірургії в Україні, її внесок у розвиток реконструктивної хірургії ока та його придатків;
- анатомічні особливості тканин орбіти;
- етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину патології придатків

ока;

- показання та протипоказання до пластичних та реконструктивних операцій;
- фактори ризику виникнення ускладнень, строки проведення реконструктивних та пластичних втручань.
- методи пластики в офтальмохірургії. Пластику місцевими тканинами. Методику крокуючого стебла за Філатовим.
- вільне пересадження аутоканин. Морфологічну характеристику тканин, що трансплантуються. Види трансплантації тканин: пластику місцевими тканинами, клаптями на шкірній ніжці. Алопластику. Способи заміщення та усунення дефектів тканин.
- класифікацію дефектів і деформацій повік, кон'юнктивальної порожнини, орбіти.
- пластичні операції при блефароптозі.
- пластичну та реконструктивну хірургію при лагофтальмі.
- пластику кон'юнктивальної порожнини при анофтальмі. Методи оперативних втручань.
- пластичну хірургію вікових змін повік. Види операцій, особливості післяопераційного періоду, можливі ускладнення та їх профілактику. Пластику склери при реконструктивних операціях ока.
- кератопротезування. Методи та особливості операцій. Сучасні кератопротези.
- іридопластику. Види природжених дефектів райдужки. Показання до оперативних втручань.
- реконструктивні операції при травмах райдужки. Методику закритої іридопластики. Післяопераційну реабілітацію та профілактику ускладнень.
- класифікацію опіків очного яблука та його придатків.
- види операцій при опіках ока. Можливі ускладнення та їх профілактику.
- класифікацію пухлин органа зору.
- види операцій при пухлинах очного яблука та його придатків. Показання до евісцерації, екзентерації.
- ускладнення під час та після проведення реконструктивних операцій, їх попередження та лікування.

вміти:

- аналізувати результати офтальмологічного обстеження хворого.
- аналізувати структурно-функціональні взаємозв'язки і послідовність стадій загально-патологічних процесів в офтальмології.
- аналізувати та робити висновки щодо етіології та патогенезу функціональних порушень при захворюваннях ока.
- виявляти вроджені та набуті вади ока та його придатків.
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.
- застосовувати основні принципи асептики, антисептики та знеболювання.
- виконати будь-який вид місцевого знеболення в ділянці орбіти.
- зібрати анамнез та провести клінічне обстеження хворого, з дефектом або

деформацією тканин голови та шиї, правильно оформити історію хвороби, встановити діагноз і скласти план лікування.

- прогнозувати ускладнення під час та після виконання оперативних втручань
- провести первинну хірургічну обробку рани.
- надати допомогу хворому при зомлінні, колапсі, шоці.
- надати допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоці.
- правильно зробити виписку з історії хвороби.
- правильно визначити термін непрацездатності хворого з дефектом або деформацією ока та його придатків та оформити лікарняний лист.
- правильно накласти монокулярну та біокулярну пов'язку.
- володіти технікою інстиляцій очних крапель, закладання мазі за повіки.
- володіти технікою проведення парабульбарних та ретробульбарних ін'єкцій.
- володіти навичками мікрохірургічного ушивання країв операційної рани.
- трактувати принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з пошкодженням придатків ока.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладається у формі семінарських занять (60 год.), а також – через організацію самостійної роботи аспірантів (60 год.); всього – 120 год. (4 кредити).

Викладання вибіркової навчальної дисципліни «Пластична та реконструктивна хірургія в офтальмології» на практичних заняттях забезпечується методичними розробками, наочними засобами навчання для кожного заняття (презентації, відео), інформаційним ресурсом кафедри, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Самостійна робота при вивченні вибіркової навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи, наочними засобами навчання (відео, презентації), інформаційним ресурсом кафедри, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Підсумковий контроль не проводиться, вивчення дисципліни завершується заліком на останньому практичному занятті.

У процесі проведення семінарських занять передбачається застосування таких методів навчання:

- за домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;
- складання графічних схем;
- розв'язання ситуаційних задач;
- дискусії з проблемних ситуацій;
- індивідуально-контрольна співбесіда.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Історія та етапи розвитку пластичної та реконструктивної хірургії в офтальмології.

Тема 2. Дефекти повік, кон'юнктивальної порожнини, орбіти.

Тема 3. Методи пластики в офтальмохірургії.

- Тема 4. Блефаропластика.
- Тема 5. Пластичні операції при блефароптозі.
- Тема 6. Пластична та реконструктивна хірургія при лагофтальмі.
- Тема 7. Пластика кон'юнктивальної порожнини при анофтальмі.
- Тема 8. Пластична хірургія вікових змін повік.
- Тема 9. Пластична та реконструктивна хірургія слізних органів.
- Тема 10. Пластична та реконструктивна хірургія пошкоджень рогівки
- Тема 11. Пластика склери при реконструктивних операціях ока
- Тема 12. Кератопротезування.
- Тема 13. Іридопластика
- Тема 14. Пластична та реконструктивна хірургія при опіках очного яблука та його придатків.
- Тема 15. Пластична та реконструктивна хірургія при пухлинах очного яблука та його придатків.

Перелік рекомендованої літератури:

а) основна:

1. Офтальмологія : підручник / Г. Д. Жабоедов, Р. Л. Скрипник, Т. В. Баран та ін.; за ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Г. Д. Жабоедова, д-ра мед. наук, проф. Р. Л. Скрипник. – К. : ВСВ „Медицина”, 2011. – 424 с.
2. Офтальмологія : практикум / Г. Д. Жабоедов, В. В. Кіреєв; за ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Г. Д. Жабоедова, – К. : ВСВ „Медицина”, 2011. – 280 с.
3. Г. Ю. Венгер, А. М. Солдатова, Л. В. Венгер. Офтальмологія. Курс лекцій. – Одеса: Одеський медуніверситет, 2010.- 180 с.
4. Фісталь Е. Я. Пластична хірургія / Фісталь Е.Я. – Київ : Медицина, 2010. – 375 с.
5. Будова зорової системи людини: навчальний посібник / В. В. Віт. 3-е видання. - Одеса: Астропринт, 2018. - 664 с. : іл.
6. “Патологія ока, його придатків та орбіти” Том 1, 2. : монографія / В.В. Віт. – Одеса: Астропринт, 2019. -1866 с.
7. "Ретинобластома": монографія /під ред. Н.Ф. Бобрової. – Одеса : Видавничий центр, 2020. -324 с.
8. Кератопротезування: монографія / С.А. Якименко; ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терпи ім. В. П. Філатова НАМН України». - Одеса: «СІМЕКСПРІНТ», 2018. - 164 с. : іл.
9. “Неонатологія” у 3 томах: монографія / Пасечнікова Н.В., Кацан С.В., Знаменська Т.К., Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. - Львів, Марченко Т.В., 2020,- 455 с.
10. “Офтальмологічна загадка - Птерігіум”: монографія / Мальцев Е.В., Усов В.Я., Крицун Н.Ю. – Одеса: Астропринт, 2020. -154с.

б) додаткова:

1. Сторінки нашої історії: До 80-річчя ДУ " Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» / Н. Коваленко. - Одеса: Бондаренко М. А., 2018.- 386 с.: мал.
2. "Опіки очей та їх лікування": монографія / Якименко С.А. - Одеса: Чорномор'я, 2020. -284 с.
3. Г. Е. Венгер, С. А. Рыков, Л .В. Венгер. Реконструктивная хирургия радужной оболочки. – Киев: Логос, 2006. – 255 с.
4. Ophthalmology: textbook / О. Р. Vitovska, P. A. Bezditko, I. M. Bezkorovayna et al.; edited by O. P. Vitovska. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2017. - 648 p. ISBN 978-617-505-598-4
5. Eye Diseases. Course of lectures: textbook / G. E. Venger, A. M. Soldatova, L. V. Venger; edited by V. M.Zaporozhan. - Odessa: Odessa Medical University, 2005. – 157p.
6. Ophthalmology: textbook. / Gerhard K. Lang, edited by J. Amann, O. Gareis, Gabriele E. Lang, Doris Recker, C.W. Spraul, P. Wagner. - Thieme Stuttgart. New York, 2000. - 604 p. ISBN 0-86577-936-8.
7. ABC of Eyes, Fourth Edition: textbook / P. T. Khaw ,P. Shah, A. R. Elkington. - by BMJ Publishing Group Ltd, BMA House, Tavistock Square, London, 2005. - 97 p. ISBN 0 7279 1659 9.
8. Common Eye Diseases and their Management: textbook / N. R. Galloway, W.M.K. Amoaku, P. H. Galloway and A. C. Browning; -Springer - Verlag London Limited, 2006. – 208 p. ISBN 1-85233-050-32.
9. Ophthalmology at a Glance: textbook / JANE OLVER, LORRAINE CASSIDY; - by Blackwell Science Ltd a Blackwell Publishing company, USA, 2005. -113 p. ISBN-10: 0-632-06473-0.
10. Atlas of Glaucoma. Second edition: textbook / Neil T. Choplin, Diane C. Lundy. - Informa healthcare, United Kingdom, 2007. -364 p. ISBN-10: 1841845183.
11. EYE Atlas. Online Atlas of Ophthalmology. / All rights Reserved, Oculisti Online. Copyright 2001. -408 p.

Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси

1. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Ресурс по прогнозуванню міжлікової взаємодії (заснований на інструкціях FDA, на англійській мові) URL: <http://www.drugs.com>
4. Інституціональний Репозиторій Одеського національного медичного університету <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
5. Електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США; https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/dir_category/general/

6. Освітній портал НМУ імені О. О. Богомольця <http://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/biblioteky/>

7. Онлайн платформа доказових клінічних протоколів МОЗ України <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності надається перевага стандартизованим методам контролю: усному опитуванню, розв'язанню типових і нетипових клінічних ситуаційних задач; контроль практичних навичок; дискусіям, доповідям.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни:

Значення оцінки **«відмінно»**: аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для розв'язання задач, здатен продукувати новаторські способи вирішення проблем, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Значення оцінки **«добре»**: аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Значення оцінки **«задовільно»**: аспірант здатен оволодіти значною частиною теоретичного матеріалу, але переважно – в репродуктивній формі, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Значення оцінки **«незадовільно»**: аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми.

Самостійна робота

Оцінювання самостійної роботи аспірантів та здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Форми і методи підсумкового контролю

Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком. Залік отримують аспіранти (пошукувачі), які не мають пропусків занять або відпрацювали пропущені аудиторні заняття і мають середній бал не менше, ніж 3,00.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Завдання необхідно виконувати вчасно згідно дедлайну. За невчасне виконання завдання аспірант отримує незадовільну оцінку. Якщо здобувач

вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ОНМедУ» (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Перескладання здійснюється відповідно до затвердженого графіку.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf>) та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ♦ посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізнень

Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування лекцій та семінарських занять. При запізненні більше ніж на 15 хвилин заняття вважається пропущеним і потребує відпрацювання.

Мобільні пристрої

Під час проведення занять використання смартфона, планшету або іншого пристрою для зберігання та обробки інформації допускається лише з дозволу викладача.

Під час проведення будь-яких форм контролю використання мобільних пристроїв та аксесуарів до них суворо забороняється.

Поведінка в аудиторії

Під час занять дозволяється: залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача; фотографувати слайди презентацій; брати активну участь у ході заняття.

Під час знаходження в аудиторії мають культивуватися такі цінності: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливність та неупередженість; аргументованість згоди або незгоди з думкою інших учасників дискусії, а також власної думки; шанування гідності особистості опонента/-ки під час спілкування; дотримання етики академічних взаємовідносин.